

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ
ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
ΓΕΝ. Δ/ΝΣΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ
Δ/ΝΣΗ ΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΩΝ

ΑΠΟΦΑΣΗ
18/2016

(της διαδικασίας του άρθρου 2 παρ. 2, περ. γ', υποπερ. δδ' του ν. 4013/2011, όπως ισχύει)

Η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ

Στην Αθήνα σήμερα την 11 Φεβρουαρίου του έτους δύο χιλιάδες δεκαέξι (2016) ημέρα Πέμπτη και ώρα 10:00 π.μ. και επί της οδού Λ.Κηφισίας 7, στους Αμπελόκηπους, όπου και τα γραφεία της, συνήλθε η ΕΝΙΑΙΑ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΗ ΑΡΧΗ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ σε συνεδρίαση μετά από σχετική πρόσκληση του Προέδρου της, η οποία γνωστοποιήθηκε νομίμως σε όλα τα μέλη της Αρχής.

Από τα προσκληθέντα μέλη της Αρχής παρέστησαν κατά την συνεδρίαση τα ακόλουθα:

1.Πρόεδρος:	Δημήτριος Ράικος
2. Αντιπρόεδρος:	Χριστίνα Μουσουλέγκα
2.Μέλη:	Ευάγγελος Καραμανλής Δημήτριος Σταθακόπουλος

Γραμματέας: Ευαγγελία Κασάπη

Εισηγήτρια: Δέσποινα Κράλλη, Διπλ. Ηλεκτρολόγος Μηχανικός, Ειδικό Επιστημονικό Προσωπικό Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ.

Κατά την διάρκεια της Συνεδρίασης παρέστησαν η εισηγήτρια κα Κράλλη καθώς και η Προϊσταμένη του Τμήματος Γνωμοδοτήσεων κα Καξιρή, οι οποίες αποχώρησαν πριν την έναρξη της διαδικασίας ψηφοφορίας και λήψης της απόφασης από τα Μέλη του Συμβουλίου της Αρχής.

Θέμα: Διατύπωση σύμφωνης γνώμης της Αρχής για την προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016, προϋπολογισμού 47.454,00€ πλέον ΦΠΑ, κατόπιν προηγηθέντος δημόσιου ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 268.448,40€ πλέον ΦΠΑ.

I. Ιστορικό- πραγματικά περιστατικά

1. Από το φάκελο της υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα στοιχεία:

α) Με την με αρ. πρωτ. 2/53813/26-08-2015 (ΑΔΑ: 6ΓΦ0Η-Γ6Η) απόφαση του Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους εγκρίθηκε η σχετική ανάληψη υποχρέωσης (323.521,37€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) και με την αρ. πρωτ. 2/59938/19-10-2015 (ΑΔΑ: ΩΒΡΟΗ-ΚΟΜ) όμοια απόφαση εγκρίθηκε η συμπληρωματική ανάληψη υποχρέωσης (6.671,16€ συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ) σε βάρος του προϋπολογισμού του έτους 2016.

β) Κατόπιν τούτων, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με την υπ' αριθ. πρωτ. 172002/Β4/29-10-2015 (ΑΔΑ: 7ΡΓ24653ΠΣ-ΒΑΗ) απόφαση ενέκρινε την διενέργεια Διεθνούς Ανοικτού Ηλεκτρονικού Διαγωνισμού για την εν λόγω προμήθεια και με την αρ. πρωτ. 174696/Β4/02-11-2015 (ΑΔΑ: 72754653ΠΣ-ΙΣΣ) Διακήρυξη, προκήρυξε Διεθνή Ανοικτό Ηλεκτρονικό διαγωνισμό για τη «Προμήθεια εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016» συνολικού προϋπολογισμού διακοσίων εξήντα οκτώ χιλιάδων τετρακοσίων σαράντα οκτώ ευρώ και σαράντα λεπτών (268.448,40 €) πλέον ΦΠΑ 23% ή τριακοσίων τριάντα χιλιάδων εκατόν ενενήντα ενός ευρώ και πενήντα τριών λεπτών (330.191,53 €) συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ 23% και του δικαιώματος προαίρεσης της Αναθέτουσας, και κριτήριο κατακύρωσης τη χαμηλότερη τιμή. Ως καταληκτική ημερομηνία υποβολής προσφορών στη διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.Δ.Η.Σ.) ορίστηκε η 14/12/2015 15:00 μμ, ενώ σημειώνεται ότι ως ημερομηνία έναρξης υποβολής προσφορών στο σύστημα ορίστηκε η 8/12/2015. Σύμφωνα με τη διακήρυξη, η εν λόγω προμήθεια είχε χωριστεί σε δέκα (10) διακριτά επί μέρους είδη:

A/A	ΕΙΔΗ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣ Α ΔΑΠΑΝΗ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ (ποσά σε €)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΘΕΙΣ Α ΔΑΠΑΝΗ ΜΕ ΦΠΑ 23% (ποσά σε €)
1	Τετράδιο (CPV: 22832000-1)	850.000	143.000,00	175.890,00
2	Φάκελοι αρχείου (CPV: 30199230-1)	55.000	41.003,00	50.433,69
3	Χάρτης Αυτοκόλλητος – Ετικέτες, (0.066 m x 0.20 m) (CPV: 30192800-9)	3.400.000	40.800,00	50.184,00
4	Χάρτης Αυτοκόλλητος -Ετικέτες (70,00 mm x 11,00 mm) (CPV: 30192800-9)	3.240.000	14.930,40	18.364,39
5	Χάρτης Αυτοκόλλητος -Ετικέτες (88,90 mm x 35.70 mm) (CPV: 30192800-9)	360.000	2.268,00	2.789,64
6	Δελτίο ταυτότητας (CPV: 22822000-8)	17.000	488,00	600,24
7	Μπλοκ Φ.50Χ3 (CPV: 22816000- 3)	120	700,00	861,00
8	Ντοσιέ με πτερύγια (CPV: 22852000-7)	10.000	2.415,00	2.970,45
9	Βιβλιοδεσία Τόμων (CPV: 79971200-3)	60	1.890,00	2.324,70
10	Βιβλία χρέωσης γραπτών δοκιμίων (CPV: 22000000-0)	1.200	2.574,00	3.166,02
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ			250.068,40	307.584,13

ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (I)		
ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΜΕΧΡΙ 10% ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ		
- ΕΙΔΟΣ 1 (Τετράδιο) : μέχρι 85.000 τμχ		
- ΕΙΔΟΣ 3 (Χάρτης Αυτ/τος – Ετικέτες, 0.066 m x 0.20 m) : μέχρι 340.000 τμχ	14.300,00 4.080,00	17.589,00 5.018,40
ΑΞΙΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (II)	18.380,00	22.607,40
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΥΧΟΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (I + II)	268.448,40	330.191,53

Σύμφωνα με το Παράρτημα Α της Διακήρυξης: “Οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να υποβάλλουν συστημικά την προσφορά τους - στους αντίστοιχους συστημικούς διαγωνισμούς - για ένα ή περισσότερα είδη ή και για το σύνολο των ζητούμενων ειδών του ανωτέρω Πίνακα. Τα είδη και οι Τεχνικές Προδιαγραφές περιγράφονται αναλυτικά στο Παράρτημα Γ’ της παρούσας Διακήρυξης. Η προσφορά θα αφορά στη συνολική προκηρυχθείσα ποσότητα κάθε είδους [...] Στο συνολικό προϋπολογισμό του ανωτέρω πίνακα συμπεριλαμβάνεται και το δικαίωμα προαίρεσης της Αναθέτουσας Αρχής, κατά την διάρκεια ισχύος της Σύμβασης, να αυξήσει την συνολική ποσότητα της προμήθειας μέχρι 10% είτε για το Είδος 1 είτε για το Είδος 3 είτε και για τα δύο είδη, με τιμή ανά τεμάχιο ίδια με αυτής της οικονομικής προσφοράς του Αναδόχου.”

γ) Στις 2-11-2015 απεστάλη προς δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Ε.Ε.Ε.Ε) περίληψη των ουσιωδών όρων και στοιχείων της διακηρύξεως του διαγωνισμού (ID:2015-146514) και δημοσιεύθηκε στις 5-11-2015 (2015/S 214-390894). Η αναλυτική διακήρυξη και τα συνημμένα σε αυτή τεύχη δημοπράτησης δημοσιεύθηκαν στη Διαδικτυακή πύλη www.promitheus.gov.gr του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.) στις 3-11-2015, με Αύξοντα Αριθμό Συστήματος (ΕΣΗΔΗΣ): 17863 για το Είδος 1, 17864 για το Είδος 2, 17865 για το Είδος 3, 17866 για το Είδος 4, 17867 για το Είδος 5, 17868 για το Είδος 6, 17869 για το Είδος 7, 17870 για το Είδος 8, 17871 για το Είδος 9 και 17872 για το Είδος 10 και αναρτήθηκε στις 3/11/2015 στο δικτυακό τόπο του Υπουργείου. Επιπλέον, η περίληψη δημοσιεύτηκε στη Διαύγεια (ΑΔΑ: 7ΔΩΣ4653ΠΣ-ΑΞΩ), στο ΚΗΜΔΣ (ΑΔΑΜ: 15PROC003248358), στο Τεύχος Διακηρύξεων Δημοσίων Συμβάσεων της Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ 591/6-11-2015) και στις εφημερίδες Γενική Δημοπρασιών, Παλμός και Ηχώ των Δημοπρασιών (06/11/2015). Επισημαίνεται ότι έγινε χρήση της συντετμημένης προθεσμίας των 40 ημερών σύμφωνα με το άρθρο 32 παρ 5 και 6 πδ 60/2007.

δ) Στο ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β’ Όροι Διακήρυξης Διαγωνισμού και συγκεκριμένα στο κεφάλαιο 1.5.2 Τεχνική Προσφορά προβλέπεται “επί ποινή απορρίψεως” ότι “Στον (υπο)φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», υποβάλλονται ηλεκτρονικά τα κάτωθι: ...

5. Επιπλέον δικαιολογητικά απόδειξης φερεγγυότητας, χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κατάστασης του Αναδόχου

Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του προσφέροντος, είναι:

α. Ισολογισμούς της τελευταίας Ζετίας (σε περίπτωση μη τήρησης ισολογισμών, οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο). Εάν η επιχείρηση λειτουργεί για χρόνο μικρότερο της Ζετίας θα υποβάλλει ισολογισμούς ή οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο για όσο χρόνο λειτουργεί.

β. Κατάλογο στον οποίο να αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τελευταίων τριών (3) ετών, με μνεία, για κάθε παράδοση, του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα, της ημερομηνίας παράδοσης και του ποσού. Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή και εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με τα αντίστοιχα παραστατικά ή, εφόσον δεν προβλέπεται η έκδοση παραστατικών ή δεν υπάρχουν παραστατικά, με υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή και, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, του προμηθευτή. ”

ε) Σύμφωνα με τα με αριθμ. πρωτ. 1/18-12-2015, 2/21-12-2015 και 3/30-12-2015 πρακτικά της Επιτροπής Διενέργειας του εν λόγω διαγωνισμού, υπέβαλλαν προσφορές οκτώ (8) υποψήφιοι και αφορούσαν και τα δέκα είδη του διαγωνισμού, και εκ των οποίων οι τέσσερις (4) απορρίφθηκαν, μετά από τον έλεγχο των δικαιολογητικών συμμετοχής. Ειδικότερα, οι εταιρείες ΤΥΠΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΒΕΕ, Μ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΒΕΕ, ΕΥΡΕΛΚΟ ΑΕΒΕ, ΚΑΙ INFORM Π. ΛΥΚΟΣ ΑΕ, εκ των οποίων η πρώτη κατέθεσε τη μία από τις δύο προσφορές για το Είδος 3 και τη μοναδική προσφορά για το Είδος 10 και η δεύτερη εταιρεία που κατέθεσε τη δεύτερη προσφορά για το Είδος 3, απερρίφθησαν λόγω μη προσήκουσας υποβολής των απαιτούμενων, “επι ποινή απορρίψεως” από τη διακήρυξη, δικαιολογητικών.

Συγκεκριμένα, η απόρριψη της προσφοράς της εταιρείας Μ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΒΕΕ για το Είδος 3 έχει ως αιτιολογία ότι “δεν είχαν υποβληθεί όλα τα προβλεπόμενα από την Διακήρυξη δικαιολογητικά. Συγκεκριμένα, για το δικαιολογητικό 1.5.2.5.α του άρθρου 1 του Παραρτήματος Β΄ της Διακήρυξης, η υποψήφια ανάδοχος εταιρεία επισύναψε στο Σύστημα ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο “Ισολογισμοί 2012-2013-2014” από τον έλεγχο της Επιτροπής προέκυψε ότι δεν είχε υποβληθεί ο Ισολογισμός του έτους 2012 αλλά μόνο των ετών 2013 και 2014. Επιπροσθέτως, για το δικαιολογητικό 1.5.2.5.β του άρθρου 1 του Παραρτήματος Β΄ της Διακήρυξης, η υποψήφια ανάδοχος εταιρεία επισύναψε στο Σύστημα καταλόγους παραδόσεων για τα έτη 2013, 2014 και 2015 οι οποίοι δεν ήταν ψηφιακά υπογεγραμμένοι. Εν συνεχεία η επιτροπή διαπίστωσε ότι η εταιρεία “Μ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΒΕΕ” για την απόδειξη των κυριότερων παραδόσεων της τελευταίας τριετίας υπέβαλλε αντίγραφα τιμολογίων από τα οποία φαίνεται ότι ο παραλήπτης ήταν δημόσια αρχή (ΥΠ.Π.Ε.Θ.). Σύμφωνα όμως με τους όρους της διακήρυξης εφόσον ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή η υποψήφια ανάδοχος εταιρεία θα έπρεπε να είχε υποβάλλει πιστοποιητικά που να είχαν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την ανωτέρω αρχή (ΥΠ.Π.Ε.Θ.). Οι ίδιες παραλείψεις διαπιστώθηκαν και στην έντυπη μορφή του φακέλου (αρ. πρωτ. 204406/Β4/14-12-2015) της ως άνω εταιρείας με την ένδειξη “Επιμέρους Έντυπα Δικαιολογητικά Συμμετοχής -Τεχνική Προσφορά”. Σημειώνεται ότι για τον ίδιο λόγο απορρίφθηκε και η προσφορά της εταιρείας Μ. ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ ΑΒΕΕ για το είδος 4.

Αντίστοιχα, στο ίδιο πρακτικό η απόρριψη της μοναδικής προσφοράς για το Είδος 10, της εταιρείας ΤΥΠΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΒΕΕ, ομοίως και η προσφορά της ίδιας εταιρείας για το Είδος 3, αναφέρει ως αιτιολογία ότι “δεν είχαν υποβληθεί όλα τα προβλεπόμενα από την Διακήρυξη δικαιολογητικά. Συγκεκριμένα, για το δικαιολογητικό 1.5.2.5.β του άρθρου 1 του Παραρτήματος Β΄ της Διακήρυξης, η υποψήφια ανάδοχος εταιρεία επισύναψε στο Σύστημα αρχείο με τίτλο “Υπεύθυνη Δήλωση 7” στην οποία ο νόμιμος εκπρόσωπος της εταιρείας δηλώνει ότι: επιβεβαιώνει τις παραδόσεις των ειδών σύμφωνα με τον συνημμένο “Κατάλογο κυριότερων παραδόσεων” των τελευταίων ετών” - δεν υπέβαλλε κατάλογο κυριότερων παραδόσεων της τελευταίας 3ετίας καθώς και τα αντίστοιχα παραστατικά/πιστοποιητικά που τις αποδεικνύουν. Η ίδια παράληψη διαπιστώθηκε και στην έντυπη μορφή του φακέλου (αρ. πρωτ. 205720/Β4/15-12-

2015) της ως άνω εταιρείας με την ένδειξη “Επιμέρους Έντυπα Δικαιολογητικά Συμμετοχής -Τεχνική Προσφορά”. Σημειώνεται ότι για τον ίδιο λόγο απορρίφθηκαν όλες οι προσφορές της εταιρείας ΤΥΠΟΡΓΑΝΩΣΗ ΑΒΕΕ στον εν λόγω διαγωνισμό, η οποία είχε καταθέσει προσφορά για όλα τα είδη πλην του Είδους 1.

Τέλος, και η προσφορά της εταιρείας ΕΥΡΕΛΚΟ ΑΕΒΕ (πρόσφερε μόνο για το Είδος 2) απορρίφθηκε διότι “Ενώ επισύναψε στο Σύστημα ηλεκτρονικό αρχείο με τίτλο “Ισολογισμός 2012” από τον έλεγχο της Επιτροπής προέκυψε ότι το αρχείο αφορούσε τον Ισολογισμό της 31ης Δεκεμβρίου 2011, ο οποίος είχε δημοσιευθεί το έτος 2012”.

Τα παραπάνω πρακτικά εγκρίθηκαν με την αριθμ. πρωτ. 57/Β4/04-01-2016 απόφαση (ΑΔΑ: 7ΩΨΙ4653ΠΣ-6ΨΡ) της Γενικής Διεύθυνσης. Ακολούθως, με το με αριθμ. πρωτ. 4/15-1-2016 πρακτικό, το οποίο επικυρώθηκε με την αρ. πρωτ. 8897/Β4/20-01-2016 απόφαση (ΑΔΑ: 69ΧΧ4653ΠΣ-7ΒΛ), η Επιτροπή Διενέργειας προέβη στην αποσφράγιση των οικονομικών προσφορών και εισηγήθηκε την κατακύρωση του διαγωνισμού για τα Είδη 1,2,4,5,6,7,8 και 9 ενώ για τα υπόλοιπα Είδη 3 και 10 την κήρυξη του διαγωνισμού ως “άγονου”, διότι οι δύο κατατεθείσες προσφορές για το πρώτο είδος καθώς και η μοναδική προσφορά για το δεύτερο είδος απορρίφθηκαν.

Σημειώνεται ότι όπως αναφέρεται στο από 4-2-2016 διευκρινιστικό ηλεκτρονικό μήνυμα και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα (αρ. πρωτ. εισερχ. 605/5-2-2016), με την αριθμ. πρωτ. 15618/Β4/1-2-2016 απόφαση, η Γενική Διεύθυνση προσκαλεί τους προσωρινούς μειοδότες να υποβάλλουν ηλεκτρονικά μέσω ΕΣΗΔΗΣ τα προβλεπόμενα από τη διακήρυξη δικαιολογητικά προκειμένου να γίνει η οριστική κατακύρωση για τα Είδη 1,2,4,5,6,7,8 και 9.

2. Κατόπιν των ανωτέρω, το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων με το με αρ. πρωτ. 10969/Β4/25-01-2016 αίτημά του και το υποβληθέν σχέδιο απόφασης, όπως συμπληρώθηκε με το από 4-2-2016 ηλεκτρονικό μήνυμα (αρ. πρωτ. εισερχ. 605/5-2-2016) και τα συνημμένα σε αυτό έγγραφα, αιτείται την παροχή σύμφωνης γνώμης της Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ, προκειμένου να προβεί στη διενέργεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης για τη σύναψη σύμβασης προμήθειας εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016, προϋπολογισμού 47.454,00€ πλέον ΦΠΑ, κατόπιν προηγηθέντος δημόσιου ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 268.448,40€ πλέον ΦΠΑ. Ειδικότερα, εντάσσει το αίτημά του στο άρθρο 24 του ΠΔ 60/2007, για τα παρακάτω είδη:

Α/Α ΤΟΥ ΠΙΝΑΚΑ Ι ΤΗΣ ΔΙΑΚΗΡΥΞΗΣ	ΕΙΔΗ	ΠΟΣΟΤΗΤΑ	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣ ΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ ΧΩΡΙΣ ΦΠΑ (ποσά σε €)	ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙ ΣΘΕΙΣΑ ΔΑΠΑΝΗ ΜΕ ΦΠΑ 23% (ποσά σε €)	Α/Α ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΕΣΗΔΗΣ
3	Χάρτης Αυτοκόλλητος – Ετικέτες, (0.066 m x 0.20 m) (CPV: 30192800-9)	3.400.000	40.800,00	50.184,00	17865
10	Βιβλία χρέωσης γραπτών δοκιμίων (CPV: 22000000-0)	1.200	2.574,00	3.166,02	17872
ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΧΩΡΙΣ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (Ι)			43.374,00	53.350,02	

ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ ΜΕΧΡΙ 10% ΕΠΙ ΤΗΣ ΣΥΝΟΛΙΚΗΣ ΠΟΣΟΤΗΤΑΣ (II) - ΕΙΔΟΣ 3 (Χάρτης Αυτ/τος – Ετικέτες, 0.066 m x 0.20 m) : μέχρι 340.000 τμχ	4.080,00	5.018,40	
ΣΥΝΟΛΙΚΟΣ ΠΡΟΫΠΟΛΟΓΙΣΜΟΣ ΜΕ ΤΥΧΟΝ ΑΣΚΗΣΗ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΟΣ ΠΡΟΑΙΡΕΣΗΣ (I + II)	47.454,00	58.368,42	

Στο ως ίδιο έγγραφο το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων γνωρίζει στην Αρχή “ότι τόσο κατά της 174696/Β4/02-11-2015 (ΑΔΑ: 72754653ΠΣ-ΙΣΣ, ΑΔΑΜ: 15PROC003248358) Διακήρυξης όσο και κατά των πράξεων της Αναθέτουσας Αρχής που αφορούν τον ανωτέρω διαγωνισμό δεν έχει ασκηθεί καμία προδικαστική προσφυγή του άρθρου 4 παρ. 1 του Ν. 3886/2010 όπως τροποποιήθηκε και ισχύει όπως επίσης δεν μας έχει γνωστοποιηθεί ότι έχει ασκηθεί αίτηση ασφαλιστικών μέτρων σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 5 του ως άνω νόμου.” Περαιτέρω αιτείται: “τη σύμφωνη γνώμη σας για την προσφυγή της Υπηρεσίας μας στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης με δημοσίευση σχετικής προκήρυξης και χωρίς να τροποποιούνται οι αρχικοί όροι της σύμβασης της με αρ. πρωτ. 174696/Β4/02-11-2015 (ΑΔΑ: 72754653ΠΣ-ΙΣΣ, ΑΔΑΜ: 15PROC003248358) Διακήρυξης με αντικείμενο την «Προμήθεια Εντύπων για την διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων 2015-2016», σύμφωνα με το άρθρο 24 του ΠΔ 60/2007.”

II. Νομικό πλαίσιο

3. Το άρθρο 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011 ορίζει: “δδ) Οι αποφάσεις των αναθετουσών Αρχών που αφορούν προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης για την ανάθεση των δημόσιων συμβάσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 25 παρ. 3 του π.δ. 59/2007 και των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, εξαιρουμένων των περιπτώσεων ανωτέρας βίας, εκδίδονται μετά από σύμφωνη γνώμη της Αρχής, εφόσον οι συμβάσεις αυτές εμπίπτουν, λόγω της εκτιμώμενης αξίας τους, στο πεδίο εφαρμογής των ανωτέρω προεδρικών διαταγμάτων.”

4. Η διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ...» ορίζει:

“Το παρόν εφαρμόζεται στις δημόσιες συμβάσεις έργων, προμηθειών και υπηρεσιών που δεν εξαιρούνται, δυνάμει των εξαιρέσεων που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17 και 9 έως 15, και των οποίων η εκτιμώμενη αξία εκτός φόρου προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) είναι ίση προς ή ανώτερη από τα ακόλουθα κατώτατα όρια:

α) 137.000 ευρώ, για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών, εκτός αυτών που καλύπτονται από την περίπτωση β) στοιχείο iii), που συνάπτονται από τις αναθέτουσες αρχές οι οποίες είναι κεντρικές κυβερνητικές αρχές του Παραρτήματος IV. [...]

β) 211.000 ευρώ, προκειμένου για τις δημόσιες συμβάσεις προμηθειών και υπηρεσιών που συνάπτονται είτε i) από αναθέτουσες αρχές άλλες από εκείνες που αναφέρονται στο Παράρτημα IV, είτε ii) από τις αναθέτουσες αρχές που αναφέρονται στο Παράρτημα IV και οι οποίες δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας, όταν οι συμβάσεις αφορούν προϊόντα τα οποία δεν καλύπτει το Παράρτημα V, είτε iii) από οποιαδήποτε αναθέτουσα αρχή και έχουν ως αντικείμενο υπηρεσίες της κατηγορίας 8 του Παραρτήματος II Α, υπηρεσίες τηλεπικοινωνιών της κατηγορίας 5 των οποίων οι θέσεις στο CPV είναι αντίστοιχες με τους αριθμούς αναφοράς CPC 7524, 7525 και 7526, ή/και υπηρεσίες που αναφέρονται στο Παράρτημα II Β.”

Σημειώνεται ότι, σύμφωνα με το άρθρο 2 του αριθ. 1336/2013 Κανονισμού για την τροποποίηση των οδηγιών 2004/17/ΕΚ, 2004/18/ΕΚ και 2009/81/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής τους κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων, τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόστηκαν στις 134.000 και 207.000 ευρώ αντίστοιχα.

Περαιτέρω σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 1 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2015/2342 της Επιτροπής της 15ης Δεκεμβρίου 2015 «για την τροποποίηση της οδηγίας 2004/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα κατώτατα όρια εφαρμογής κατά τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων», τα ως άνω ποσά αναπροσαρμόστηκαν στις 135.000 ευρώ και 209.000 ευρώ, αντίστοιχα.

5. Στο άρθρο 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007, "Διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού" (άρθρο 30 οδηγίας 2004/18/ΕΚ) ορίζεται ότι:

"... 1. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση αφού προηγηθεί δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, στις ακόλουθες περιπτώσεις: α) Σε περίπτωση μη κανονικών προσφορών ή κατάθεσης προσφορών που είναι απαράδεκτες σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, τηρουμένων των οριζόμενων στις διατάξεις των άρθρων 28, 39 έως 52 και 55, έπειτα από ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή ανταγωνιστικό διάλογο, με την προϋπόθεση ότι οι αρχικοί όροι της σύμβασης δεν τροποποιούνται ουσιωδώς. Οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να μη δημοσιεύουν προκήρυξη διαγωνισμού, εάν στη διαδικασία με διαπραγμάτευση περιλαμβάνουν όλους τους προσφέροντες που πληρούν τα κριτήρια των άρθρων 43 έως 50 και οι οποίοι, κατά την ανοικτή ή κλειστή διαδικασία ή τον προηγηθέντα ανταγωνιστικό διάλογο, υπέβαλαν παραδεκτές προσφορές..."

6. Στα άρθρα 134 (ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΣΤΗΜΑ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΣΥΜΒΑΣΕΩΝ) και 136 (Υποχρέωση χρήσης ΕΣΗΔΗΣ) του Ν. 4281/2014 (ΦΕΚ 160/Α 08.08.2014): Μέτρα στήριξης και ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας, οργανωτικά θέματα Υπουργείου Οικονομικών και άλλες διατάξεις, ορίζεται ότι : «...134. Οι διατάξεις του παρόντος Τίτλου εφαρμόζονται κατά την ανάθεση και εκτέλεση, με τη χρήση Τεχνολογιών Πληροφορικής και Επικοινωνιών (ΤΠΕ), δημοσίων συμβάσεων έργων, προμηθειών και υπηρεσιών του Μέρους Β' του παρόντος από αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς. Μπορεί επίσης να εφαρμόζονται στις συμβάσεις παραχώρησης δημοσίων έργων και στις συμβάσεις του ν. 3389/2005 (Α' 232), εφόσον τούτο ορίζεται στα έγγραφα της σύμβασης. [...] 136. 1. Οι αναθέτουσες αρχές/αναθέτοντες φορείς υποχρεούνται να χρησιμοποιούν το ΕΣΗΔΗΣ σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων του παρόντος, από την υποβολή του αιτήματος μέχρι την υπογραφή και την εκτέλεση των συμβάσεων αυτών, με εκτιμώμενη αξία ίση ή ανώτερη των εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ, χωρίς να συμπεριλαμβάνεται ο ΦΠΑ. Με απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας ο χρόνος έναρξης υποχρεωτικής εφαρμογής του συνόλου ή μέρους από τις διατάξεις του παρόντος τίτλου μπορεί να μετατίθεται, σε όλες ή ορισμένες κατηγορίες δημοσίων συμβάσεων, για όλες ή για ορισμένες αναθέτουσες αρχές και σε όλες τις αποφάσεις ανάθεσης και εκτέλεσης δημοσίων συμβάσεων ή σε μέρη αυτών...». Επιπλέον, με την παρ. 3 του άρθρου 201 του ίδιου Νόμου, ορίζεται ότι : «...3. Η ισχύς των άρθρων 134 έως 138, αρχίζει ως προς τις προμήθειες και υπηρεσίες, όσον αφορά τους φορείς της Κεντρικής Διοίκησης όπως ορίζεται στο άρθρο 14 του ν. 4270/2014 την 1η Ιουλίου 2014, όσον αφορά τους φορείς της Γενικής Κυβέρνησης την 1η Οκτωβρίου 2014 και όσον αφορά το σύνολο του δημόσιου τομέα την 1η Οκτωβρίου 2015. ...».

7. Τέλος, με την υπ' αριθμ. Π1/2390 απόφαση του Υπουργού Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας (ΦΕΚ 2677/Β/2013) καθορίστηκαν οι τεχνικές λεπτομέρειες και διαδικασίες λειτουργίας του Εθνικού Συστήματος Ηλεκτρονικών Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ.).

III. Νομική Εκτίμηση

8. Το υπό εξέταση αίτημα του Υπουργείου Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων αφορά στη σύναψη δημόσιας σύμβασης παροχής προμηθειών, με την έννοια της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 2 του άρθρου 2 του π.δ. 60/2007 και η αιτούμενη προσφυγή στη διαδικασία διαπραγμάτευσης εμπίπτει στη διάταξη της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007. Δεδομένου ότι πρόκειται για διαδικασία διαπραγμάτευσης για την σύναψη σύμβασης με αντικείμενο την προμήθεια εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016, προϋπολογισμού 47.454,00€ πλέον ΦΠΑ, τμήμα προηγηθέντος εν μέρει άγονου δημόσιου ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 268.448,40€ πλέον ΦΠΑ, συντρέχει η αρμοδιότητα της Αρχής για την παροχή γνώμης, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 6 και 8 παρ. 1 του π.δ. 60/2007 και του άρθρου 2 παρ. 2 περ. γ, υποπερίπτωση δδ) του ν. 4013/2011.

9. Η διαδικασία με διαπραγμάτευση, έχει εξαιρετικό χαρακτήρα και επιτρέπεται να εφαρμόζεται μόνο στις περιοριστικώς απαριθμούμενες στα άρθρα 30 και 31 της Οδηγίας 2004/18/ΕΚ περιπτώσεις (αντίστοιχα άρθρα 24 και 25 π.δ. 60/2007) (βλ. σχετικώς ΔΕΕ, απόφαση της 8ης Απριλίου 2008, C337/05, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 2008, I-2173, σκέψη 56). Συναφώς επισημαίνεται ότι οι ανωτέρω διατάξεις στο μέτρο που εισάγουν εξαιρέσεις που συνιστούν παρέκκλιση από τη βασική ρύθμιση, δηλαδή από τους κανόνες που αποσκοπούν στη διασφάλιση της αποτελεσματικότητας των αναγνωριζόμενων από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (Σ.Λ.Ε.Ε.) δικαιωμάτων στον τομέα των δημοσίων συμβάσεων, πρέπει να αποτελούν αντικείμενο συσταλτικής ερμηνείας. Συγκεκριμένα, προκειμένου η οδηγία 2004/18/ΕΚ να μην απολέσει την πρακτική αποτελεσματικότητά της, τα κράτη μέλη και οι αναθέτουσες αρχές τους δεν επιτρέπεται να προβλέπουν περιπτώσεις προσφυγής στη διαδικασία με διαπραγμάτευση που δεν προβλέπονται από την εν λόγω οδηγία ή να συνοδεύουν τις ρητώς προβλεπόμενες από την οδηγία αυτή περιπτώσεις με νέους όρους που έχουν ως αποτέλεσμα να καθιστούν ευκολότερη την προσφυγή στην εν λόγω διαδικασία (βλ. ΔΕΕ, αποφάσεις της 18^{ης} Μαΐου 1995, C-57/94, Επιτροπή κατά Ιταλίας, Συλλ. 1995, σ. I-1249, σκέψη 23, της 28^{ης} Μαρτίου 1996, C-318/94, Επιτροπή κατά Γερμανίας, Συλλ. 1996, σ. I-1949, σκέψη 13 και της 13^{ης} Ιανουαρίου 2005, C-84/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας, Συλλ. 2005, I-13947, σκέψη 48).

10. Εν προκειμένω η αναθέτουσα αρχή με το υποβληθέν σχέδιο απόφασης, υπέβαλε το υπο εξέταση αίτημά της στις ορθές διατάξεις νόμου, κρίνοντας ότι τυγχάνει εφαρμογής η διάταξη του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α' του π.δ. 60/2007, για τα είδη 3 και 10, για τα οποία υπήρξαν προσφορές και απορρίφθηκαν. Η εφαρμογή της διάταξης αυτής, βάσει της οποίας οι αναθέτουσες αρχές μπορούν να συνάπτουν δημόσιες συμβάσεις προσφεύγοντας σε διαδικασία με διαπραγμάτευση, με δημοσίευση σχετικής προκήρυξης, προϋποθέτει:

α) Να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία.

Μάλιστα, όπως παγίως έχει κριθεί, η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α', της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 466/2011, 1249/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013).

β) Να έχουν υποβληθεί κατά την ανωτέρω (υπό σημείο α) νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία μη κανονικές ή απαράδεκτες προσφορές σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

γ) Να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση.

11. Ομοίως, με τη διάταξη του άρθρου 25 παρ.1 περ. α' του π.δ. 60/2007 παρέχεται η δυνατότητα στις αναθέτουσες αρχές να συνάπτουν συμβάσεις με τη διαδικασία της διαπραγμάτευσης χωρίς δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού, με την προϋπόθεση: α) να έχει προηγηθεί ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, β) να μην έχει υποβληθεί κατά την ανωτέρω νομίμως διεξαχθείσα και προηγηθείσα ανοικτή ή κλειστή διαδικασία, καμία προσφορά ή καμία από τις υποβληθείσες προσφορές να μην κρίνεται κατάλληλη ή να μην υπάρχει κανείς υποψήφιος και γ) να μην τροποποιούνται ουσιωδώς οι αρχικοί όροι της σύμβασης κατά την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση. δ) Επιπλέον, προϋποθέτει ότι σε περίπτωση σχετικού αιτήματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, η Αναθέτουσα Αρχή οφείλει να προβεί στη διαβίβαση προς αυτήν, σχετικής εκθέσεως.

12. Ειδικότερα δε, σχετικά με την υπό σημείο (α) προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας, παγίως έχει κριθεί ότι η προσφυγή στη διαδικασία της διαπραγμάτευσης, κατ' εφαρμογή της περ. α' της παρ. 1 των άρθρων 24 και 25 του π.δ. 60/2007, συνέχεται άμεσα με τον προηγούμενο αυτής διαγωνισμό, με συνέπεια η μη νομιμότητα της υποκείμενης διαγωνιστικής διαδικασίας να καθιστά παρακολουθηματικά παράνομη στο σύνολό της και τη συγκεκριμένη διαδικασία (ΕΣ-Πράξη 215/2012-Ζ' Κλιμάκιο, ΕΣ-Αποφ. VI Τμ. 1249/2011, 466/2011, 29/2012, 408/2012, 600/2012 και 935/2013)

13. Εν προκειμένω, από τα στοιχεία του φακέλου της κρινόμενης υπόθεσης, προκύπτουν τα ακόλουθα:

α) Ως προς την προϋπόθεση της προηγούμενης νομίμως διεξαχθείσας ανοικτής ή κλειστής διαδικασίας:

Το Υπουργείο Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων με την υπ' αριθ. 174696/Β4/02-11-2015 διακήρυξη, προσέφυγε σε ανοικτό διεθνή διαγωνισμό για την προμήθεια Εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016.

Στον εν λόγω διαγωνισμό τηρήθηκαν οι απαιτούμενες διατυπώσεις δημοσιότητας και δεν διαπιστώθηκαν νομικές πλημμέλειες κατά τη σύνταξη της διακήρυξης ή κατά τη διενέργεια του διαγωνισμού, ικανές να πλήξουν τη νομιμότητα της διαδικασίας.

14. Σε κάθε περίπτωση, για τη βελτίωση των διαδικασιών της αναθέτουσας αρχής, επισημαίνεται η ιδιαίτερη επιμέλεια που οφείλει να επιδεικνύει η αναθέτουσα αρχή ως προς την ορθή κατάρτιση των όρων της διακήρυξης του διαγωνισμού.

Εν προκειμένω, διαπιστώθηκε το εξής: Σύμφωνα με το ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Β' Όροι Διακήρυξης Διαγωνισμού και συγκεκριμένα το κεφάλαιο 1.5.2 Τεχνική Προσφορά προβλέπεται "επί ποινή απορρίψεως" ότι "Στον (υπο)φάκελο «Δικαιολογητικά Συμμετοχής - Τεχνική Προσφορά», υποβάλλονται ηλεκτρονικά τα κάτωθι:

...5. Επιπλέον δικαιολογητικά απόδειξης φερεγγυότητας, χρηματοπιστωτικής και οικονομικής κατάστασης του Αναδόχου

Δικαιολογητικά που αποδεικνύουν το ελάχιστο επίπεδο οικονομικής και χρηματοοικονομικής επάρκειας του προσφέροντος, είναι:

α. Ισολογισμούς της τελευταίας Ζετίας (σε περίπτωση μη τήρησης ισολογισμών, οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο). Εάν η επιχείρηση λειτουργεί για χρόνο μικρότερο της Ζετίας θα υποβάλλει ισολογισμούς ή οποιοδήποτε επίσημο οικονομικό στοιχείο για όσο χρόνο λειτουργεί.

β. Κατάλογο στον οποίο να αναφέρονται οι κυριότερες παραδόσεις των τελευταίων τριών (3) ετών, με μνεία, για κάθε παράδοση, του παραλήπτη, είτε εμπίπτει στο δημόσιο είτε στον ιδιωτικό τομέα, της ημερομηνίας παράδοσης και του ποσού. Οι παραδόσεις αποδεικνύονται, εάν ο αποδέκτης είναι δημόσια αρχή, με πιστοποιητικά τα οποία έχουν εκδοθεί ή θεωρηθεί από την αρμόδια αρχή και εάν ο αποδέκτης είναι ιδιωτικός φορέας, με τα αντίστοιχα παραστατικά ή, εφόσον δεν προβλέπεται η έκδοση παραστατικών ή δεν υπάρχουν παραστατικά, με υπεύθυνη δήλωση του αγοραστή και, εάν τούτο δεν είναι δυνατό, του προμηθευτή. "

Οι ανωτέρω όροι στο Παράρτημα Β της Διακήρυξης περί υποχρέωσης των υποψήφιων αναδόχων να περιλάβουν στις προσφορές τους στοιχεία βάσει των οποίων θα αποδεικνύεται αφενός μεν η χρηματοοικονομική τους ικανότητα και αφετέρου δε η τεχνική τους ικανότητα, πάσχει ασάφειας υπό την έννοια ότι δεν προκύπτει με βεβαιότητα και ασφάλεια το συγκεκριμένο κριτήριο βάσει του οποίου θα αξιολογηθεί εάν ο υποψήφιος πληροί ένα ελάχιστο επίπεδο επάρκειας ή όχι (και άρα δεν μπορεί εν τέλει να αποτιμηθεί η χρηματοοικονομική και η τεχνική ικανότητα των υποψηφίων, έστω ως προϋπόθεση συμμετοχής). Συγκεκριμένα, στις προϋποθέσεις αποδείξης χρηματοοικονομικής επάρκειας εντάσσεται μια γενικόλογη αναφορά στους ισολογισμούς της τελευταίας τριετίας, χωρίς να προβλέπονται κάποια ελάχιστα αριθμητικά όρια (π.χ. μέσος ετήσιος κύκλος εργασιών κατά τα τελευταία έτη ίσος με ποσοστό από 100% έως 500% του ετήσιου προϋπολογισμού της σύμβασης) βάσει των οποίων θα μπορούσε να αξιολογηθεί με σχετική ασφάλεια ο υποψήφιος προσφέρων ως χρηματοοικονομικά επαρκής. Αντίστοιχη ασάφεια υφίσταται και στην θεμελίωση της τεχνικής επάρκειας, καθώς ούτε εκεί προβλέπονται ελάχιστα αριθμητικά όρια (π.χ. ελάχιστος αριθμός επιτυχώς ολοκληρωμένων συμβάσεων που αφορούν παρόμοιες υπηρεσίες). Εξυπακούεται ότι η ανωτέρω ενδεικτική συγκεκριμενοποίηση των κριτηρίων θα έπρεπε να συνοδεύεται και από την υποχρέωση υποβολής των κατά περίπτωση απαραίτητων δικαιολογητικών.

15. Ως προς την προϋπόθεση β) που απαιτείται για την εφαρμογή της διάταξης της περ. α' της παρ. 1 του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007, δηλαδή της υποβολής μη κανονικών προσφορών ή προσφορών που είναι απαράδεκτες:

Σύμφωνα με την με αριθ. Πρωτ. 57/Β4/04-01-2016 Απόφαση που ενέκρινε τα υπ αριθμ 1,2 και 3 πρακτικά της Επιτροπής Διαγωνισμού υποβλήθηκαν δύο (2) προσφορές για το είδος 3 και μία (1)

προσφορά για το είδος 10 του διαγωνισμού, οι οποίες απορρίφθηκαν ως απαράδεκτες, καθόσον δεν πληρούσαν τιθέμενες, εκ της διακήρυξης, προϋποθέσεις.

Κατά συνέπεια, προκύπτει ότι συντρέχει η β) προϋπόθεση της υποβολής «απαράδεκτων» προσφορών για την εφαρμογή της περ. 1 της παρ. α' του άρθρου 24 του π.δ. 60/2007 για τα εν λόγω είδη.

16. Ως προς την προϋπόθεση γ), ήτοι της μη ουσιώδους τροποποίησης των αρχικών όρων της σύμβασης:

Σύμφωνα με το υποβληθέν σχέδιο απόφασης για την προσφυγή στη διαδικασία με διαπραγμάτευση, το Υπουργείο αιτείται τη διαπραγμάτευση σύμφωνα με τους όρους της διακήρυξης 174696/B4/02-11-2015, χωρίς τροποποίηση των όρων της.

17. Εν όψει των ανωτέρω εκτεθέντων, διαπιστώνεται ότι συντρέχουν όλες οι προϋποθέσεις εφαρμογής για τα είδη 3 και 10 του διαγωνισμού, για τα οποία υποβλήθηκαν απαράδεκτες προσφορές, του άρθρου 24 παρ. 1 περ. α' του πδ 60/2007.

18. Επισημαίνεται, τέλος, ότι ο περιορισμός του χρονικού διαστήματος της περιόδου οριστικής υποβολής προσφορών στο Ε.Σ.Η.ΔΗ.Σ., αναλόγως των περιστάσεων, μπορεί να θέτει εμπόδια στη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία και συνακόλουθα να περιορίζει τον ανταγωνισμό. Ως εκ τούτου, η Αρχή θεωρεί ορθότερο η έναρξη υποβολής προσφορών να ταυτίζεται με τη δημοσιοποίηση της διακήρυξης του διαγωνισμού και, επομένως, να υπάρχει δυνατότητα υποβολής προσφορών καθόλο το διάστημα που διανύεται μεταξύ της ημερομηνίας δημοσιοποίησης της διακήρυξης και της καταληκτικής ημερομηνίας υποβολής προσφορών.

IV. Συμπέρασμα

Ενόψει όλων των προεκτεθέντων, με βάση το διδόμενο πραγματικό και από την υπαγωγή αυτού στις προαναφερόμενες και ερμηνευόμενες διατάξεις, επί του υποβληθέντος αιτήματος, η Ε.Α.Α.ΔΗ.ΣΥ. ομόφωνα αποφασίζει:

Την παροχή σύμφωνης γνώμης προς το Υπουργείο Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, περίπτωση γ', υποπερίπτωση δδ' του Ν. 4013/2011, όπως ισχύει, **για τη διενέργεια διαδικασίας με διαπραγμάτευση με δημοσίευση προκήρυξης διαγωνισμού**, για την ανάθεση σύμβασης προμήθειας εντύπων για τη διενέργεια των Πανελλαδικών Εξετάσεων σχολικού έτους 2015-2016, για τα είδη 3 και 10 συνολικού προϋπολογισμού 47.454,00€ πλέον ΦΠΑ, κατόπιν προηγηθέντος δημόσιου ηλεκτρονικού διεθνούς διαγωνισμού συνολικού προϋπολογισμού 268.448,40€ πλέον ΦΠΑ, λόγω συνδρομής των προς τούτο τασσομένων υπό του νόμου προϋποθέσεων.

Αθήνα 11.02.2016

Θεωρήθηκε

Ο Πρόεδρος

Δημήτριος Ράικος